

Sygn. akt VII U 1542/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 października 2018 r. w Warszawie

sprawy J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania J. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 9 października 2017 r. znak: (...) -2017

- zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 9 października 2017 r. znak: (...) -2017 w ten sposób, że ustala wartość kapitału początkowego odwołującej J. B. na dzień 1 stycznia 1999 roku w kwocie 147 353,36 zł (sto czterdzieści siedem tysięcy trzysta pięćdziesiąt trzy złote 36/100) przyjmując, że podstawa wymiaru kapitału początkowego wynosi 1 671 ,64 zł (jeden tysiąc sześćset siedemdziesiąt jeden złotych 64/100), a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 136,92%.

UZASADNIENIE

J. B. w dniu 27 października 2017 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 9 października 2017 r.

znak: (...) -2017. Odwołująca zarzuciła zaskarżonej decyzji błędne ustalenie okresu zatrudnienia poprzez nieuwzględnienie zarobków z tytułu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w L. oraz w (...) Sp. z o.o. w L.. Ponadto odwołująca wskazała, że brak pieczętki imiennej drugiej osoby na drukach ZUS Rp – 7 wynika z tego, że w powyższym okresie jedyną osobą uprawnioną do podpisywania dokumentów finansów – płacowych była odwołująca, bowiem jak wynika ze świadectw pracy była zatrudniona na stanowisku głównej księgowej i księgowej. W ocenie ubezpieczonej ZUS wziął pod uwagę bardzo niekorzystny okres zatrudnienia od 1980 do 1989 do obliczenia podstawy wymiaru, podczas gdy okres 1989 – (...) znacznie podniesie wysokość emerytury ubezpieczonej, gdyż jest znacznie korzystniejszy pod względem jej zarobków.(odwołanie, k. 2 a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 27 października 2017 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że ustalił ubezpieczonej wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku w wysokości 90 173,05 zł. Ubezpieczona w zaskarżonej decyzji udowodniła staż pracy na dzień 1 stycznia 1999 roku w wysokości 21 lat, 9 miesięcy, 16 dni. Podstawa wymiaru kapitału początkowego została ustalona z kolejnych 10 lat kalendarzowych, tj. z okresu od stycznia

1980 roku do 31 grudnia 1989 roku, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 57,68 %. ZUS nie uwzględnił okresu zatrudnienia w Zakładzie Produkcyjno – Handlowym (...) z lat 1989 – 1992 wynikającego z zaświadczenia o zatrudnieniu oraz z lat 1992 – 1998 w Przedsiębiorstwie (...) – Usługowym (...) z powodu nie spełnienia wszystkich wymogów formalnych zaświadczeń tj. brak pieczętki i podpisu kierownika komórki finansowej albo upoważnionego pracownika. (odpowiedź na odwołanie, k. 3 – 3 verte a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. B. urodzona w dniu (...) w okresie od dnia 14 października 1981 roku do dnia 30 września 1989 roku była zatrudniona w (...) w W. na stanowisku referenta rozliczeniowego, otrzymywała wynagrodzenie:

za rok 1981 – w wysokości 13 152 zł przed denominacją,

za rok 1982 – w wysokości 93 992 zł przed denominacją,

za rok 1983 – w wysokości 110 864 zł przed denominacją,

za rok 1984 – w wysokości 154 945 zł przed denominacją,

za rok 1985 – w wysokości 147 909 zł przed denominacją,

za rok 1986 – w wysokości 163 576 zł przed denominacją,

za rok 1987 – w wysokości 203 190 zł przed denominacją,

za rok 1988 – w wysokości 518 497 zł przed denominacją,

za rok 1989 – w wysokości 919 013 zł przed denominacją. (świadczenie pracy z dnia 30 listopada 1989 roku – akta kapitałowe, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 2 października 2002 roku – akta kapitałowe)

W okresie od dnia 20 września 1989 roku do dnia 30 maja 1992 roku J. B. była zatrudniona w Zakładzie Produkcyjno – Handlowym (...) w L. na stanowisku księgowej, otrzymywała wynagrodzenie w wysokości:

- 955 000 zł przed denominacją za rok 1989,

- 17 915 680 zł przed denominacją za rok 1990,

- 29 952 000 zł przed denominacją za rok 1991,

- 21 601 000 zł przed denominacją za rok 1992. (świadczenie pracy z dnia 28 maja 1992 roku – akta kapitałowe, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 25 kwietnia 2000 roku – akta kapitałowe)

Odwołująca J. B. była zatrudniona w Przedsiębiorstwie (...) – Usługowym (...) w L. w okresie od 1 czerwca 1992 roku do 30 listopada 1999 roku na stanowisku głównej księgowej. Z tytułu zatrudnienia w ww. firmie odwołująca uzyskała wynagrodzenie:

- w 1992 roku – w wysokości 35 000 000 zł przed denominacją,

- w 1993 roku – w wysokości 75 000 000 zł przed denominacją,

- w 1994 roku – w wysokości 90 600 000 zł przed denominacją,

- w 1995 roku – w wysokości 10 255 zł,

- w 1996 roku – w wysokości 12 852 zł,

- w 1997 roku – w wysokości 20 076 zł,

- w 1998 roku – w wysokości 26 614 zł. W tym okresie zatrudnienia ubezpieczona nie korzystała z żadnego urlopu bezpłatnego, nie ma dzieci. Wysokości wynagrodzenia znajdujące się w zaświadczeniu pochodzą z akt osobowych i kart wynagrodzeń. J. B. w trakcie zatrudnienia ww. spółce była jedyną główną księgową bezpośrednio podlegającą pod dyrektora (...) J. P.. (świadczenie pracy z dnia 30 listopada 1999 roku – akta kapitałowe, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 17 listopada 1999 roku – akta kapitałowe, zeznania odwołującej się J. B. protokół z rozprawy z dnia 10 września 2018 roku – k. 54 a.s.)

W dniu 8 września 2017 roku J. B. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziale w W. wniosek o ustalenie kapitału początkowego. (wniosek z dnia 8 września 2017 roku- akta kapitałowe)

W związku ze złożeniem ww. wniosku organ rentowy wydał w dniu 9 października 2017 roku decyzję znak: (...) -2017 na podstawie której ustalił kapitał początkowy odwołującej w wysokości 90 173,05 zł. Do obliczenia kapitału początkowego ZUS przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 704,21 zł, okresy składkowe w wymiarze 31 lat, 9 miesięcy, 16 dni, zaś do obliczenia wskaźnika wysokości podstaw wymiaru kapitału początkowego organ rentowy przyjął okres 10 kolejnych lat kalendarzowych z przedziału od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1989 roku ustalając wskaźnik w wymiarze 57,68%. Organ rentowy nie uwzględnił:

- okresów od 28 października 1978 do 16 listopada 1978 roku pobytu za granicą z małżonkiem skierowanym tam do pracy, gdyż pobyt ten nie spowodował przerwy w zatrudnieniu;

- dochodu z lat 1992 – 1999, gdyż przedłożony dokument nie zawiera imiennej pieczętki służbowej drugiego upoważnionego pracownika;

- dochodu z lat 1989 - 1992, gdyż przedłożony dokument nie zawiera imiennej pieczętki służbowej drugiego upoważnionego pracownika. (decyzja ZUS z dnia 9 października 2017 roku - akta kapitałowe)

Na prośbę Sądu, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. dokonał wyliczenia hipotetycznej wysokości kapitału początkowego z uwzględnieniem zarobków ubezpieczonej za okres od 1992 roku do 1999 roku. Obliczona w ten sposób wysokość kapitału początkowego wyniosła 147 353,36 zł. (zarządzenie k. 54 a.s., stanowisko komórki merytorycznej ZUS k. 58 a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o zebrane w sprawie dowody z dokumentów, w tym w szczególności przedłożonej dokumentacji akt kapitałowych i dokumentów przedłożonych przez odwołującą. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującej, oraz przedłożonym przez nią dowodzie z dokumentu w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 17 listopada 1999 roku załączonego do akt kapitałowych. Dowód ten nie był kwestionowany przez organ rentowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 9 października 2017 r. znak: (...) -2017 było zasadne.

Spór w niniejszej sprawie koncentrował się wokół dokonanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyliczenia wartości kapitału początkowego J. B.. Odwołująca nie zgodziła się ze skarżoną decyzją organu rentowego w zakresie, w jakim organ rentowy nie uwzględnił do wyliczenia jej kapitału początkowego wynagrodzenia uzyskanego w związku z zatrudnieniem w okresie od dnia 20 września 1989 roku do dnia 30 maja 1992 roku w Zakładzie Produkcyjno – Handlowym (...) w L. oraz w Przedsiębiorstwie (...) – Usługowym (...) w L. w okresie od 1 czerwca 1992 roku do 30 listopada 1999 roku.

Kapitał początkowy, zgodnie z treścią art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1270) ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po

dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ww. ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 ustawy, pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia, ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy dla osób w wieku 62 lat (art. 173 ust. 2). Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (art. 173 ust. 3). W myśl art. 174 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 (art. 174 ust. 2).

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. (art. 174 ust. 3). Jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu (art. 174 ust. 3b).

Regulacje określające dowody dopuszczalne przed Zakładem Ubezpieczeń Społecznych określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011 r. nr 237, poz. 1412). Zgodnie z § 21 ww. rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Z kolei zgodnie z § 22 ust. 1 rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom. Według art. 473 § 1 k.p.c. w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron. Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 k.p.c., sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 4 października 2007 r. I UK 111/07). Oznacza to, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być wprawdzie udawdaniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, jednakże zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-

rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 9 stycznia 1998 r. II UKN 440/97 i z 4 lipca 2007 r. I UK 36/07, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 30 października 2013 r., III AUa 269/13).

W niniejszej sprawie J. B. domagała się uwzględnienia przy obliczeniu jej kapitału początkowego wynagrodzenia uzyskanego w związku z zatrudnieniem w Zakładzie Produkcyjno – Handlowym (...) w L. w okresie od dnia 20 września 1989 roku do dnia 30 maja 1992 roku oraz w Przedsiębiorstwie (...) – Usługowym (...) w L. w okresie od 1 czerwca 1992 roku do 30 listopada 1999 roku, tj. jej wynagrodzenia w latach 1992 – 1998, którego wysokości były dla niej korzystniejsze niż te które uwzględnił organ rentowy w skarżonej decyzji.

Rozpoznając niniejszą sprawę, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska organu rentowego co do niemożności uwzględnienia informacji wynikających ze spornego druku Rp-7, z uwagi na widniejący na nim podpis osoby, której dotyczy wnioski o naliczanie kapitału początkowego. W ocenie Sądu przyjęte przez organ rentowy stanowisko i zakwestionowanie tego dokumentu było niezasadne i zdecydowanie zbyt formalistyczne. Analizując treść spornego zaświadczenia z dnia 17 listopada 1999 roku Sąd zważył, że dokument ten zawiera podpis dyrektora (...) J. P. oraz głównej księgowej J. B.. J. B. w trakcie zatrudnienia ww. spółce była jedyną główną księgową bezpośrednio podlegającą pod dyrektora. Stąd też w ocenie Sądu trudno powyższy dokument dyskwalifikować jako środek dowodowy jedynie z powodu podpisu głównej księgowej J. B., której dotyczy wnioski o naliczanie kapitału początkowego. Trudno bowiem oczekiwać, aby spółka specjalnie na potrzeby wystawienia zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu ZUS Rp-7 J. B. zatrudniała w tym celu inną księgową, która miałaby się podpisać jako osoba upoważniona. J. B. była pracownikiem spółki, a jednocześnie jako główna księgowa była jedyną osobą zaraz po dyrektorze upoważnioną do podpisywania druków ZUS Rp-7 dotyczących pracowników, a więc również dotyczących jej osoby. Organ rentowy nie wykazał, by z jakichkolwiek przepisów wynikał bezwzględny zakaz podpisywania zaświadczenia ZUS Rp-7 przez osoby, których dotyczy wnioski o naliczanie kapitału początkowego oraz nie wykazał z jakich przepisów wynika wymóg umieszczenia na zaświadczeniu ZUS Rp-7 stosownego oświadczenia, jeżeli nie ma innych upoważnionych osób do podpisywania tego dokumentu.

Powyższe czynniki o charakterze formalnym były zdaniem Sądu wystarczające do uwzględnienia dokumentu zaświadczenia ZUS Rp-7 z dnia 17 listopada 1999 roku jako dowodu.

W ocenie Sądu nie było podstaw do zakwestionowania przedłożonego przez odwołującą do akt rentowy druku Rp-7, a wskazane w tym dokumencie wartości wynagrodzenia uzyskane przez odwołującą w spornym okresie zatrudnienia nie budziły zastrzeżeń. Odwołująca domagała się doliczenia do jej kapitału początkowego dochodów uzyskanych w latach 1992 – 1998 wynikających ze spornego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 17 listopada 1999 roku.

Mając na względzie powyższe ustalenia, Sąd Okręgowy w pkt 1 wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 9 października 2017 r. znak: (...)–2017w ten sposób, że ustalił wartość kapitału początkowego odwołującej J. B. na dzień 1 stycznia 1999 roku w kwocie 147 353,36 zł (sto czterdzieści siedem tysięcy trzysta pięćdziesiąt trzy złote 36/100) przyjmując, że podstawa wymiaru kapitału początkowego wynosi 1 671 ,64 zł (jeden tysiąc sześćset siedemdziesiąt jeden złotych 64/100), a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 136,92%.

SSO Monika Roslan-Karasińska

Zarządzenie: (...)

MW